

واقیع و وههم. . بهختیار محهمه

مرق ژيانی لهسەر گڤی زهويدا کرد ته دزهځك و باسی بههشتی خهیا ییش دهکا: لره جهه نهم دهخوځځځ، له خهیا ییش (به ه ی ئایینه وه) بههشتی خهیا یی ب ځی داده مه زرځځ.

هه به ته ټه مه ته ناقووزی بوونی مرق ځه: له نوان ژيانی سروشتی و ژيانی به عه ځانی بوونیدا، له نوان به به ریهت و شارستانییه تدا.

مرق ده توان ټه واقع (ژيان) بکاته دزهځ، به ټام هرگیز ناتوان بیکاته بههشت. ټهو ده توان دزهځی خهیا یی بکاته دزهځی واقعی، به ټام هرگیز ناتوان بههشتی خهیا یی بکاته بههشتی واقعی (که واته بههشت ته نها له خهیا دا هیه): ټه مهش ټه ځه پ له ته ناقووزه شه ټه انگ ټه زیه کهی مرق ځه.

ټهو خوا ده په رست، چونکه پ له ته ناقووزه، له توو ه ییشی ده ترس. له م پ ټه ناوه شدا (تا خوا سارد کاته وه) کاری ناعه ځانی شه ټه انگ ټه زانه دهکا: جاران مرق ځی ب ده کرده قوربانی، ټه ستاش ټه ژه ی به سته زمانی ب ده کاته قوربانی. به م ش ټه وه یه مرق ځ کوشتن پیر ز دهکا و مرقی پیر ټی پ ده به خش. له مه شه وه مرق ځ دژ به برای مرق ځی (له پ ټه ناو خوادا؟) جهنگی پیر ز (جیهاد) به رپا دهکا.

که واته ټایدی ټه ژیا و ئایینه کان هرگیز هیچ نین، جگه له زمانی ټهو ته ناقووز و ناک ټه کییه پ له خورافه و شه ټه انگ ټه زه ی، که له ناو م ټووی بوونی مرق ټه یه تیدا ټه گی دا کوتاوه (نه ئاین و نه ئایدی ټه ژیا کان نه یا نتوانیوه ک ټه شه ی ټه ته ناقووزه چاره سهر بکه ن).

ز ټه جار ک ټه شه ی مرق ځ ټه وه یه، که ټی له ناسینی واقیعه و (به پ ټی ټه وه ی که به باشی درکی پ ناکا) به دوا ی خهیا ی خورافی و ټه فسانه یی و وههم ده که و. به م ش ټه وه یهش مرق ټه یه تی باوه ی ئاین و دیارده ی خوا په رستی دا ه ټه ناوه.

هه به ته مرق ځ به ناچاری له دهست دیارده ی سروشتی مهرگ هه د، په نا ب خهیا ی (خهونی) نه مریی (ئاین، خوا) ده با. داستانی گه لگامش باشتین نمونه ی ټه ده بی و ئایینی ټه دیارده یه یه. ټه استیه کهی مهرگ سه رچاوه یه کیشه (ه ټه کار ټه کیشه) ب کاری دا ه ټه نان و خهیا ی دا ه ټه نهر (ئاین ځی یه که که له م دا ه ټه نانه).

مرځ به هې مەرگه وه (له ترسی مەرگ)، زږ شتی له خورافه و نه فسانه و نه دهب و نایین و هونه... داهـناوه؛ دیسان لهـره ته ناقووزکی گه وره هیه: مرځ له مەرگ دترس (خوا و نایینی بـ داده تاش)، که چی له ولوه هر به دهستی خـی، سر گـی زه وی، له بـی کوشتار و جهنگه وه، به تارمایی مەرگ داده پـش. خـی له مەرگ دترس، به ام چـیش له مەرگی (کوشتنی) نه وی دیکه (نهوانی دیکه) ده بینـ.

مرځ هـندك جار له ناو ته ناقووزکی کوشنده دا ده ژی: هم ژیانـسته، هم مەرگـسته؛ هر بـیش له پـناو خوادا جهنگ بهرپا ده کا و ژیان پـ له مەرگ ده کا (مەرگـستی) بـ ژیانـکی خـیاـیی (به هـشت = ژیانـستی)؛ نه مهش لوتکی نائومـدی مرځـه له ناست واقعـدا.

هـبه ته هرچه نده مرځ له واقعـدا نائومـد بـ، هـندهش جیهانی خـیا خـش ده بـ. هرچه نده بیرکـردنه وهش سره تایی و ساده و ساکار بوو، هـندهش خـیا و باوه و بـچوونی ناماقووـ بهرهم دهـند: خورافه کان له مـژووی مرځ فایه تیدا، بهرهمی هم جـره بیرکـردنه وه نه م جـره عه قـییه تن.

بهختیار محمـد

سـوباران له ناسـی دوا بـژدا.. شيعر: ستار نـحمـد

خـر دـسووتـ..

هـور گيان دـدا،

سروشت بـپـوـ نوستوو،

با بـدواي خـيدا اـدا کا،

مانگ له ژانی منا بـوونـ.

خاک بـ لـ تـ نا نـک دـگری،

مرقـ خونـوی لوتـکیـ چیا

دـکـا تـ ئـای بـرگری،

دـمـمـکـ بارانی شـگـ

جـرگی ئاسمانی ناسیو،

کـچی گولـی بـناونیشان

لـ نـخشـی کوشتن فـیو؛

بـ شا باـی فریشتـکان

گیا نی شـکا وـی ئـستـری

بـ سنگی شـو هـواسیو.

ئـمـستا کـ..

تیشکبارانی ئاواتمان،

دـستی گزنگـ ادـکـش؛

بـ تیشکی سـز،

لانکی مرـ و

کـرپـی خاکمان دادـپـش.

نیگای هـوار،

دروشمـکان دـنـخشـن،

دـروازـکان دـکرـنـو..

هـرچی فریشتـی مژدـی

ئاـای ئازادی هـدـکـن.

زـوی تینوـتی دـشکـت و

وشكى نامـښـ لـ گوښـن.
خاڪمان شادي اـدـمووسـ..
باران خونا و دـسـتـو،
پـلـكـ زـښـ بـ سـما
دـبـتـ ئاـي ئاشتي و بوون.
نـيـشـتـمـان باـا دـكـات و
پـنـووس، مـرـفـ دـورژـښـ؛
چـكـ خودي خـي هـدـواسـ،
پـپـوولـي خـزـگـ،
باـي گـواـا دـردـكا .
مـبـست شـونـم لـبـر دـكا ،
باخچـ شـونـم لـ گو دـدا ،
هـيوا چـي نو دـردـكا .
مـرگـ خـي دـمـرـتـ،
ژيان كـاوي خـر لـسـر دـكا .
ئـسـتـرـ مـژوو دـنووسـتـو؛
ئاسـي دواـژي گـردوون،
بـ خـندـو هـدـتـو.
خودا سروشت،
بـ دـپـ دـزـخشـښـ..
پـتـووكـي خـون دـكا تـو،
پيتـي ژاو بـسـرمانا دـبارـښـ.

شيعر دڪا ت ناسنام..

نيشتمان گوڙاري وڻام،

سات ل ڪڙدا خرڻشاو

ب نوقا نڙي دوايين پڻيام.

ستار ڻڻحمڊ

هـ ٺراو ٻـ مندا ٺان/ خـ وٺـ ڪا نـمـ.. هـ ٺراو ڙا شوان

خـ وٺـ ڪا نـم جـا وازن
پـ لـ هـيوا و لـ نـيازن

* * .

من د ٻـم ٻـ ڪـشـتيوان
گـشـتـڪ د ڪـم ٻـ ٺاسمان

* * .

ٻـ سـر گـهـ ٺـسار
شـوان گـشـ و ديار

* * .

ٺـاـي ڪوردسـتـانـڪـم
لـ سـرـيدا هـ ٺـڪـم

* * .

پـيامـي ٺـاشـتي ڪـوردان
دـنـرم ٻـ گـشـت گـلان

* * .

ٻـر لـ رووسيا و ٺـمريڪا

کوردیک ئیم گشت دیکا

(*) گهه سار (بارام): مریخ - مارس - هه ساری سوور.

به گه قاری (خا-خا-ک) م نارد له (۱ / ئه کتبه-ر / ۲۰۲۵)
ئامانج شارباژیه.

شیعر به مندا-ان / جه ژنی به فر . زیاد شه شاد قادر

به م زستانه
له م کوستانه
به ئه سپایی
وا داباری
به فری جوان به دیم سه ماو

... ..

خاک سپیه ش
به زمکی خه ش
جه ژنی به فر
چه ژ و ر بگر
قهت دونیا وا نه خه ماو

... ..

وا هاو-یان
له گه پان
که م-که م
شه ته پ
گرم ده که ن به ه راو

... ..

دی و کارین
وا دابارین
به سه ر یه کتر
شه به فر

نییہ دہاو و براوہ

... ..

لہ خوہندنگہ

من و شہنگہ

شیرین شیرین

ستران دہچہین

لہ خہشی بہ فر و سہرماوہ.

زیادہ شاد قادر / ہولہر